

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemaj:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaifove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta na enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Knaifove ulice št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Zborovanje klerikalnega dijaštva.

Bilo je v časih kulturnega boja na Nemškem. Strele so tedaj od vseh strani letele na klerikalce in med drugim se jim je očitalo, da nimajo nobene zaslombe med inteligentnim naraščanjem. Tedaj je vstal Ludovik Windthorst in je, odgovarjajoč na vsa ta očitanja rekel, da bi bilo žalostno znamenje časa, ako bi katoliško dijaštvo ne bilo radikalno, nego že v svojih mladih letih državniško modro in zmerno, kakor so klerikalci.

Kar je spretni dijalektik Windthorst srečno zasakal svoji stranki v prid, ima vendar resnično jedro. Zdrava, čvrsta, inteligentna mladina ne more biti drugačna, kot radikalna. Taka mladina je lahko vse, samo ne klerikalno reakcionarna ali kakor je rekel Windthorst, državniško modra in zmerna.

Mnogo let niso klerikalci imeli med inteligentnim naraščanjem nobene zaslombe. Visokošolski klerikalnega mišljenja so bili bele vrane, a še ti so pokazali klerikalizmu hrbet, čim so postali neodvisni od farovških podpor.

Klerikalizem je sprevidel, da mu vsa njegova prizadevanja nič ne koristijo, dokler ne dobi dovolj izobraženstva, da zasede z njim javna mesta. Kaj mu pomaga še toliko tercijalistvo med širokimi masami, in še taka disciplina volilcev pod *farovško komando, dokler nima na javnih mestih ljudi, ki bodo oskrbovali javne posle po željah ter interesih klerikalizma. Dobiti za vsako ceno kolikor mogoče inteligence na svojo stran in v službo klerikalizma, to je postala ena prvih zadev klerikalnih strank.

Kakor vse drugo, tako so se naši klerikalci tudi lova na dijaštvo naučili na Bavarskem. Vse zlo, ki je slovenski narod zadelo v tisoč letih, je prišlo od tam. Tudi slovenski klerikalizem je plevel, čigar seme je prišlo iz Nemčije med nas in ravno tako organiziranje klerikalnega dijaštva.

V mladini so vedno elementi različne kvalitete. Kakor organizira klerikalizem med kmeti in med obrtniki najslabše elemente, tako tudi med dijaštvom. Z denarjem, s podporami, z obljubami in s protekcijo jih je privezal nase; moralno bo-

lehni dijaki so se pod klerikalnim vplivom še bolj izpridili; postali so hinavci, vohuni, denuncijanti.

Izprideno dijaštvo je vse klerikalno; kar je klerikalnega dijaštva, je vse izprideno — tako se je izrazil svoj čas znan pedagog, ki je dobro poznal svoje dijake in njih dobre in slabe lastnosti.

Marljivo so klerikalci delali na svoji dijaški organizaciji. Kar se da storiti z denarjem in s korupcijo, to so vse storili.

Skoro dvajset let traja to delo, namreč od prvega katoliškega shoda sem. Prvi klerikalni dijaki so že vstopili v javno življenje in na njih se spozna uspeh klerikalnega vpliva. Svetohlinstvo, sebičnost in najgrje spekulativstvo se združuje pri teh ljudeh z izredno brezvestnostjo. Kot uradniki nimajo ti ljudje nobenega čuta za svoje dolžnosti, nobenega smisla za pravičnost, kot politiki so brutalni demagogi, zmožni vsake grdobije, samo da dosežejo svoj namen. V narodnem oziru so brezbržni in pripravljeni storiti vsako izdajstvo.

Kakšni bodo šele tisti, ki so še sedaj dijaki, če so že prvi sadovi klerikalne organizacije in vzgoje taki O teh mladih, o tem katoliškem naraščanju se čujejo stvari, da se človeku kar lasje ježe.

Klerikalna posvetna inteligenca, to so ljudje, ki vidijo v katoliški cerkvi predmet za lahko in uspešno eksploatiranje. Kaj vera! Ne enega, resnično vernega človeka ni med njimi, vsi od konca do kraja smatrajo vero za krinko, ki si jo obesimo, da si pomagajo naprej do služb, do denarja, do časti. Klerikalizem je »kšeft«. Človek postane klerikalec tako, kakor postane čevljar ali krojač, uradnik ali karkoli. Za posvetno klerikalno inteligenco je klerikalna stranka le podjetej, ne organizacija v doseg gotovih političnih namenov.

Katoliška duhovščina živi v misli, da si bo s tako posvetno inteligenco utrdila stališče in poglobila svojo moč, ker je ta klerikalna inteligenca pokorna izvrševalateljica duhovniških ukazov. Ta inteligenca se je prodala in žanje zato plačilo. Toda kruto se moti duhovščina, če misli, da bo s temi hinavskimi in sebičnimi najemniki dosegla trajnih uspehov. Slučajnih, efemernih uspehov more doseči, trajnega pa nič. Emancipacije narodov od duhovskega jeroštva ne zadrži nobena moč na svetu. Če

pogledajo duhovniki okrog sebe in če so zmožni trezno presoditi pojave življenja, bodo spoznali moč vrve in gibanja, ki se pojavlja vsak dan silneje. S psovskami, z insultami, z nizkotnim hujskanjem lahko še motijo tiste plasti naroda, ki se še niso navzele dovolj kulture za samostojno mišljenje, ali, če niso slepi in gluhi, morajo zagledati mogočne valove, ki se dvigajo in pode proti njih trhljeni ladji. Na to ladjo so postavili za poveljnika posvetne inteligente, a tem poveljnikom ni nič za ladjo in nič za ljudi, ki se na njih vozijo, njim je samo za blago, s katerim je ta ladja otovorjena.

Klerikalne dijaške organizacije niso drugega, kot naprave za sistematično demoraliziranje mladine. Občni moralni nivo slov. naroda utegne vsled tega pasti in narod bo imel škodo, morda še strašno škodo, klerikalizma pa tudi ta organizacija ne bo rešila.

Češki deželni zbor.

Praga, 29. avgusta. Vsi češki listi se bavijo z nameranim sklicanjem češkega deželnega zbora. Zadržujejo pa, da se Nemcem za opustitev obstrukcije v deželnem zboru ne dajo nobene koncesije.

Praga, 29. avgusta. »Narodni politika« piše, da bodo deželni zbori, med njimi tudi češki dež. zbor sklicani na dan 22. ali 23. septembra. Zasedanje bi trajalo dober teden, ker se 5. oktobra snide zopet državni zbor.

Češka odločnost.

Brno, 29. avgusta. Češko prebivalstvo v Postornji je radi zatvoritve šole »Komenskega« neizmerno razburjeno. Češki starši so sklenili, da bodo uprizarili šolsko stavko, če 1. septembra češka šola ne bo zopet odprta in bodo stavkali toliko časa, da dobe javno češko šolo.

Cesar na Tirolskem.

Inomost, 29. avgusta. Danes dopoldne je bila na gori Isel velika slavnost, katere se je udeležil tudi cesar in mnogo dostojanstvenikov. Na gori je bral škof Altenweisel mašo in po maši je pozdravil cesarja deželni glavar v nemškem in laškem jeziku. Cesar se je za pozdrav in obljubo zvostobe zahvalil. Nato se je cesar podal k spomeniku Andreja Hofra, kjer je položil venec. Popol-

dne je bil v mestu slavnostni sprejeto, katerega se je udeležilo okoli 40.000 ljudi in je trajal 3 ure. Zvečer je bila na dvoru slavnostna gostija in potem slavnostna predstava v gledališču.

Inomost, 30. avgusta. Danes zjutraj ob 7. se je cesar odpeljal v Bregence.

Bregence, 30. avgusta. Dvorni vlak se je pripeljal sem opoldne. Na kolodvoru so bili običajni pozdravni govori. Popoldne je bil historični sprejeto po mestu in zvečer gostija in serenada.

Angleška in Avstro-Ogrska.

London, 30. avgusta. »Times« piše, da Anglija toliko časa ne bo imela interesa na ožjih stikih z Avstro-Ogrsko, dokler ne bo imela jamstva, da Avstro-Ogrska ne bo slepo hodila v vsem in povsod za Nemčijo. Z Nemčijo je sicer Anglija v prijateljskih odnosih, ki pa temelje na podlagi vse drugih interesov.

Ministrska kriza na Srbskem.

Belgrad, 30. avgusta. Staroradikalni odbor je sklenil z vsemi sredstvi skušati ohraniti koalicio. Odbor je pooblastil Pasića, da od strani vse, kar škodljivo vpliva na nadaljnji obstoj koalicije.

Grška.

Atene, 30. avgusta. Ob Hime-tu so taborili častniki in vojniki, ki so imeli 8 topov. Vodja gibanja, stotnik Zorbas, je izobesil na neki hiši zastavo. V soboto zjutraj je prišel župan atenski z nekim častnikom, ki ga je poslal ministrski predsednik Ralis. Zorbas je formuliral imenom čet svoje zahteve in dovolil Ralisu odloga 8 ur. Župan se je popoldne vrnil ter naznanil upornikom, da so zmagali, ker je Ralis odstopil. Čete so se nato v redu vrstile v vojašnice, in razburjenje v mestu se je pogoilo.

Atene, 30. avgusta. Novo ministristvo je sestavljeno. Mavromihalis prevzame predsedstvo in zunanje ministristvo in začasno tudi vojno ministristvo. Triantifkalos notranje ministristvo, Ertaxis finance, Damianos mornarico, Panaghiotti pouk. Nove ministre bo kralj še danes zapregel.

Atene, 30. avgusta. Čuje se, da bo kralj amnestiral vse častnike, ki so se udeležili zadnjih nemirov in so se povrnil v vojašnice.

Generalna stavka na Švedskem.

Stokholm, 30. avgusta. Zastopniki deželnih delavskih organizacij so sklenili boj nadaljevati.

Zeppelinov zrakoplov.

Berolin, 30. avgusta. Vožnja, ki se je morala vsled poškodbe stroja prekiniti se bo najbrže mogla nadaljevati šele v sredo. Iz Friedrichshafena je odšlo takoj osem monterjev s potrebnim materialom. Grof Zeppelin se bo jutri peljal v Bregence, kjer bo pozdravil cesarja Franca Jožefa in mu izrazil obžalovanje, da se ne more producirati pred njim s svojim zrakoplovom.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. avgusta.

+ Oklicu župana Hribarja, naj pošiljajo slovenski stariši svoje otroke v slovensko šolo, pripominja »Slovenec«: »Kdor je naš somišljenik, ve, kaj je njegova dolžnost. Razume se, da noben naš somišljenik ne bo poslal otroka v nemško šolo.« — Kajpak da ne! Nobeden. Izjema je dr. Susteršič, pa tega bodo tako kmalu odstavili.

+ Se kandidata niso dobili. Klerikalci za današnje volitev v dolenskih mestih niso postavili kandidata. Ne le, ker so natančno vedeli, da bi ž njim grdo pogoreli, nego tudi zato, ker ga sploh niso mogli dobiti. V cellem klerikalnem taboru ga ni bilo človeka, ki bi bil hotel nastopiti kot števeni kandidat. Klerikalci so trkali tod in tam, prosili in silili, a vsak je odklonil, vsak jim je povedal, da je dolenska mestna skupina tako trdna napredna trdnjava, da bi pomenila vsaka klerikalna kandidatura le blamažo. In ker se nihče ni hotel blamirati, klerikalci še kandidata niso mogli dobiti. Kaj čuda, da jih razganja jeza, tako, da bodo nazadnje še eksplodirali.

+ »Slovenčeva« nevednost. Kako gorostasne budalosti je zmožno »Slovenčeva« uredništvo, to priča sinočna notica tega duhovskega lista. Tam je doslovno čitati: Cernomaljski liberalci se togote po »Narodu«, da so politične oblasti tako malomarne, da niti trga Ribnice niso postavili v vol. legitimacije za dopolnilno volitev v dolenskih mestih in trgih.

LISTEK.

Zadnji rodovine Benalja.

Povest.
(Dalje.)

Renata si je v svoji pravcoljubnosti štela v dolžnost opozoriti notarja na okoliščino, ki se ji je zdela važna.

»Kolikar je meni znano, sta moj pokojni mož in baron Lenard vedno prijateljsko občevala in se mi čudno zdi, da se moj mož na svoje sorodnike ni nič oziral.«

»Saj jih ni popolnoma pozabil« je smehljaje rekel notar, »samo v oporoki jih ni hotel omeniti. Plačal je pa dolg, ki je vknjižen na njegovem posestvu. Dotične pobornice je izročil meni v shrambo z naročilom, da jih izročim baronici Eleonori in baronici Ceciliji — ker je ta dar njima namenjen.«

Lenard je spoznal, da je pokojni Evzebij pač izpolnil svojo obljubo, a da je njega in njegove brate nalašč prikrajšal. Njegovega suma, da je to Renata dosegla, tudi notarjeva izjava ni omajala. A prvo vzkipenje svoje jeze je bil že premagal in zavedal se je, da bi storil veliko nerodnost, če bi Renato še kaj žalil.

»Ne zamerite mi moje prenegljivosti« je rekel Renati proseče. »Saj

mi ni bilo za mojo osebo, nego za moji sestrji. Teh se je pokojni stric, kakor zdaj vidim, jako velikodušno spomnil in to mu zagotavlja tudi moja hvaležnost.« Da se nas bratov ni hotel spominjati, je naposled čisto naravno. Z delom in trudom si je stric pridobil svoje premoženje, kaj čuda, če sodi, naj si tudi drugi moški njegovega rodu pomagajo kakor on.«

Na Renato so te Lenardove besede napravile jako dober vtis. Na tihem si je rekla, da morda vendar dela krivico temu netjaku svojega pokojnega moža, in skoro bi bila to rekla tudi na glas, da se ji ni zdel zavratni pogled Lenardov sumljiv in da ni na notarjevem lju zapazila sumljivega smehljaja.

»Hvala vam baron Lenard« je rekla prijazno »za dobre besede o pokojnem mojem možu. Želim da bi vidva ostala dobra prijatelja in bodejte prepričani, da ne bom nikdar pozabila kake dolžnosti imam napram najbližnjim in edinim sorodnikom svojega moža.«

Dala je Lenardu roko. Lenard ji je roko poljubil prav goreče in jo nekaj trenutkov obdržal v svoji roki, potem se je globoko poklonil in z vročim naglim pogledom odšel.

»Milostiva baronica« je rekel notar po Lenardovem odhodu, »dovolite mi majhno priporočilo. Bodejte nekoliko previdni s sorodniki svojega moža. Izrekel sem vam to svarilo

po izrečenem naročilu pokojnega barona Evzebija.«

Strme je pogledala Renata v resni obraz notarjev.

»Ali mi ne morete nič več povedati.«

»Smem vse povedati — ali jaz ničesar več ne vem. Ko sem pokojnemu vašemu soprogu priporočal, naj ne pozabi svojih sorodnikov, je samo rekel, »slaba kri, pokvarjena kri; o teh ljudeh ne maram ničesar slišati; kadar bom mrtev, svarite mojo ženo pred njimi.«

Renata se je čudila, kajti dokler je Evzebij živel, se ni nikdar tako izrazil o svojih sorodnikih. Uganila je, da je morala med Evzebijem in med Lenardom biti neka posebna skrivnost in tolažila si je Evzebijev ravnanje tako, da se je pokojnik bal svojega netjaka. Toda pred notarjem ni hotela izdati svojih misli in slutenj in je raditega hitro končala ta pogovor.

»Za ljubljanske razmere ste milostiva baronica jako bogata dama — pazite, da vas prekanjenci ne bodo oskubili« je Renati pri odhodu priporočal notar. »Seveda sem vam vedno v vseh stvareh z veseljem na razpolaganje.«

»Razume se ob sebi, da si bom pri vas iskala sveta in poučila« je s popolnim zaupanjem rekla Renata v slovo.

Bogata in popolnoma sama na svetu!

To je bila misel, ki je šumela Renati po glavi, ko je stopila iz notarjeve pisarne.

Spomnila se je dneva, ko je cele ure prejkotala nad svojim uboštvo. Onega dneva pred 5. leti, ki je komaj zapustila samostan in z veselja željnimi očmi pogledala v življenje, pa sta prišla pred njo oče in mati in jo s povzdignjenimi rokami prosila, naj se jih usmili, naj jih reši bede in sramote in obvaruje svoje brate in sestre najhujšega uboštva s tem, da se poroči z Evzebijem baronom Benaljo.

Spominjala se je groze, ki jo je spreletela, ko je star in izmozgan, stopil prvič pred njo Evzebij baron Benalja, ko je spoznala poželjenje v njegovih pogledih, ko je stegnil svoje vele koščene roke po njej, jo privlil na svoje prsi in kako je s svojimi tankimi in mastnimi ustnicami poljubil njeno polna cvetoča usta.

Spominjala se je grenkih solza, ki jih je pretakala dan poroke in tiste strašne noči, ko se ji je zdelo, da njeno toplo telo objema mrzla kača . . .

Ah, koliko je takrat jokala nad svojim uboštvo; jokala, kakor da bi ji duša hotela s temi solzami odteči.

In sedaj je bila bogata, za ljubljanske razmere jako bogata, kakor ji je rekel cesarski notar, in zdaj ni imela nikogar na svetu, ki bi bil njen. One, za katere je žrtvovala

svojo svobodo, svojo mladost, pravico do sreče in svojo lepoto, one je bila vzela smrt že kmalu potem, ko je postala žena barona Evzebija Benalje.

V svojem petletnem zakonu je nikdar niti za trenotek ni zapustil spomin na vse njeno obupanje zaradi svojega uboštva. Ni ji bilo treba štediti. Imela je vsega v izobilju. A nikdar ni hotela porabiti denarja po nepotrebnem. Od svojega moža je vedno zahtevala samo toliko denarja, kolikor ga je neizogibno potrebovala. Evzebij ji je dostikrat ponujal, da ji bo za njene potrebsčine dajal mesečno primerno svoto. Ponujal ji je toliko svoto, da bi bila lahko mnogo prihranila. A tega nikakor ni hotela. Njen ponos jo je silil ohraniti zavest, da se je prodala v korist svojim staršem in ne v svojo korist.

Zdaj ji je pokojni mož zapustil vse svoje imetje. V izraz hvaležnosti za njeno dobroto, ljubezen in velikodušnost, kakor je bilo zapisano v oporoki. S polno pravico si je rekla, da sme v tem smislu denar sprejeti, v polni zavesti, da je bila poštena, zvesta, dobrotna in velikodušna žena.

Zdaj je bila bogata — a vsi oni so ležali pod zemljo, ki so ž njo vred toliko jokali in trpeli zaradi uboštva.

(Dalje prihodnji.)

Ti politični analfabeti in ž njimi vred visokoučni »Narodovi« uredniki tedaj niti tega ne vedo, da Ribnica voli s Kočevjem enega poslanca v dež. zbor, ne pa z dolenskimimi mesti. Čudno bodo ti gospodje pogledali, kako so vendar mogli tako nespametni in nevedni biti, da so šli kandidati v drug volilni okraj iskat. — Ta je pa dobra! Klerikalno glasilo torej niti tega ne ve, da imamo nov deželni volilni red, po katerem volilnem redu voli Ribnica z dolenskimimi mesti. Ribnica je nekdanj volila s Kočevjem enega poslanca v dež. zbor, zdaj pa ne več. Če »Slovenec« uredništvo že nima pri rokah dež. volilnega reda, naj bi bilo vsaj pogledalo uradni razpis deželne vlade za današnji volitev v »Laibacher Zeitung« z dne 12. julija 1909. »Laibacher Zeitung« imajo vendar v »Slovenec« uredništvo. V tem uradnem razpisu bi bili čitali, da volijo v skupini dolenskih mest in trgov Novo mesto, Višnja gora, Črnomelj, Metlika, Kostanjevica, Krško in Ribnica. To isto berejo lahko v dež. volilnem redu in če pogledajo v »Slovenca« samega, bodo našli v poročilu o sejah dež. zbora, da je bila Ribnica ločena od Kočevja in priključena skupini dolenskih mest in trgov na lastno željo. Politik, praktičen politik, ki tega ne ve, ta je res političen analfabet!

+ C. kr. okrajni glavar na čukovski slavnosti. V zadnjem času se opaža, da se razni c. kr. gospodje prav izjavljajo udeležujoči klerikalnih zborovanj. Tako je v Kamniku c. kr. okrajni glavar Kresse povodom čukovski slavnosti prav osebno promeniral po slavnostnem prostoru, tako, da se je zdelo, kakor da bi bil sam priredil celo komedijo. Sedaj se pa poroča, da je pri »čukovski« slavnosti v Mirnu delal »čukom« poklo- ne voditelj okrajnega glavarstva, dvorni svetnik grof Attems. Tako postopanje je nam naravnost neumljivo. Klerikaleci na vse pretege vpijejo, da so protivladna stranka, cesarski namestniki pa jim vkljub temu ležejo v čreva. Mi smo po zadržanju klerikalcev najponižnejša vladna stranka, in vkljub temu nas razni cesarski ljudje samo šikanirajo in preganjajo. Da bi ti ljudje posejali naše prireditve, o tem ni niti govora! Res, neumljivo!

+ Kakor taje kranjski klerikaleci svojo zvezo z Nemci, katere se je pokazala že pri raznih prilikah, pri vseh volitvah, zadnjic pri volitvah v trgovsko obrtni zbornici, tako bi radi utajili tudi gorški klerikaleci svojo zvezo s Pajerjem in italijansko stranko, kar pa vendar ne gre tako gladko. Da je res zveza med slovenskimi klerikaleci in liberalnimi Italijani proti slovenskim naprednjakom, so pokazale volitve v državni zbor pred osmimi leti, ko je premagal dr. Gregorčič svojega slovenskega protikandidata dr. Tuma, edino z 22 italijanskimi glasovi. Zvezo je dokazalo tudi delovanje deželnega zbora, in v zadnjem zasedanju dogovorjena tehnična in melanična obstrukcija, ki je bila naperjena proti večini v deželnem zboru. Vsi vedo za to tajno zvezo, ki se tupatam kaže tudi javno, vsi čutijo to zvezo, edino dr. Gregorčič ne sedaj nič vedeti o njej, ker se bližajo volitve. Radi te slovensko-klerikalne italijansko-liberalne zveze je nastal tudi razpor med dr. Gregorčičem in med klerikalnimi novostrojci, katerim je Gregorčič zamašil s posvami usta. Zveza obstoja in ves trud Gregorčičev je brezuspešen, utajiti to zvezo, ker zamorca se da priti, toda oprati nikdar!

+ Škof in sestanek »Svobodne Misli«. — II. zaupni sestanek »Svobodne Misli«, ki se vrši v nedeljo 5. septembra ob polu 10. v areni »Narodnega doma« ljubljanskega je — grozno vznemirila katoličane. Čutijo predobro, da jim od tu preti pogin in zato delujejo z vsemi silami proti »framazonom«. Naš zelot Anton Jeglič, ki je posvetil zadnji pastirski list svobodnomislecem, je tudi sedaj porabil svoje možganske funkcije za podoben pamflet, pisan v duhu in slogu modernih cerkvenih očakov, v katerem roti katoliška duševna revšeta, naj se izogibljuje tega sestanka v svoj duševni in telesni blagor. Za one nesrečneže pa, ki ne bodo poslušali njegovega opomina, se bo v nedeljo molilo po vseh cerkvah! O sancta simplicitas! Poznamo namivnost ljubljanskega škofa, a da tako po nepotrebnem zapravlja svoje krajece za plakate proti našemu svobodnomislecemu sestanku je vsprilo njegovih velikih dolgov že naravnost greh. Glede cerkvenih molitev za nas citiramo samo »Das freie Wort«: »Der Kampf gegen den Klerikalismus wird nicht ermatten, und wenn die Bonzen aller Grade, die ihren Brotkorb bedroht sehen, auch weiterhin ihre behördlich konzessionierten Gebetsmühlen täglich mit hunderttausend Eselskräften drehen.« Udeleženci sestanka se morajo zgledati pred vstopom v areno v pisarni »Svobodne Misli« v restavracijskih prostorih »Narodnega doma«. Vstop je brezplačen. Natančnejši spored jutri.

+ Vse pridobiti Kristusa, kralju sveta. Zato je postavil knez in škof Bonaventura v St. Vidu svoje zavode. Sadovi še že kažejo. Te počitnice je bilo večje število teh mladih vojakov škofovih v neki planinski koči in so bili prav dobre volje. Složni pa niso bili med seboj, ker se prištevajo raznim strankam. Kleti, pridušati se so navajeni, tudi kvaritati znajo dobro. Pa kako so predrzili! Zahtevali so, naj pričujoča, njim sicer neznana gospa z njimi kvarta! Kako so sodili turisti o teh sprijenih in o njihovih vzgojevalcih, moramo si misliti...

+ Dvojno lice in dvojno srce celovskega »Mira«. Zadnji »Mir« je prinesel na prvi strani članek »Preosnova »Narodne šole« v St. Rupertu pri Velikovecu.« Kakor znano, je to šola ustanovila družba sv. Cirila in Metoda ter jo še danes zdrži. V uvodu pravi članek: »Prav lepo se je dozda naša »Narodna šola« razvila vkljub velikim težavam.« Potem razvija članek zgodovino šole, ki dobi s prihodnjim šolskim letom 5. razred, in sicer ločen za dečke z moško učno močjo. V ostalih štirih razredih bodo, kakor doslej poučevale šolske sestre. Šolski vodja pa ostane še tudi v prihodnje gosp. župnik Treiber. Novi učitelj gosp. Pesek bo poučeval tudi telovadbo za dečke na vseh razredih. Pouku nemšine se bo odmerilo več ur. Ves članek preveva hvalečnost do družbe sv. Cirila in Metoda ter zaključuje: »Naša »Narodna šola« je najvažnejša narodna postojanka v našem narodno tako ogroženem kraju, naj jo slovenski rodoljubi, kakor doslej, tudi z naprejem z vsemi močmi podpirajo!« — Takoj naslednji »Mirov« članek pa se pričinja. »Ciril - Metodova družba je izigrala na Koroškem! Ona je postala liberalna! Svoj nalog na Koroškem ne vidi več v tem, da bi koroškemu ljudstvu zidala slovenske krščanske šole, ampak edino v tem, da pripravi staremu trilemu pobalinskemu liberalizmu, ki je oigralil že ves svet, še neko kamrico za starost in za »Auszug« (g. dr. Breje zna tudi nemško povedati! Op. pisca) in ta kamrica bi naj bila Koroška. Spoznali smo to in vrzemo jo, liberalno družbo, ki kolne tako svete moze, kot sta apostola Ciril in Metod, še za svoje zaščitnike, s polno zavestjo čez prag.« — Take doslednosti so zmožni le tisti, ki so predelali v teoriji in praksi vso moralo blaženega Liguorija. Sicer pa vržete z družbo čez prag vse njene šole s šolskimi sestrami, kateheti, vodjo župnikom Treiberjem; vržete iz šol katekizme in molitvenike in družbin program: verska in narodna zgojba.

+ Katoličanstvo nekdanj in sedaj. Znano je, da je rimska cerkev v temnem srednjem veku preganjala največje učenjake, kot najhujše svoje sovražnike. Imeni Kopernik in Galilei sta neizbrisljivi madeži za rimsko cerkev. Avstrijski državni poslanec Dreyel pa je pred nedavnim časom na švicarskem katoliškem shodu rekel sledeče: Katoličani se morajo bolj posvetiti tehniki, trgovini, sportu in zrakoplovstvu! Časi se res grozovito spreminjajo. Če bi se bilo v srednjem srednjem veku posrečilo komu dvigniti se z zrakoplovom v zrak, bili bi katoliški duhovniki v 24 urah napravili grmado, na kateri bi bili sežgali zrakoplovec, kot hudčevega zaveznika, njegov zrakoplov pa kot hudčev iznajdba. Sicer je pa mogoče, da se klerikalni kolovodje dvignejo v zrak tudi brez zrakoplova, saj napihneni so dovolj.

+ 1914. Grozna številka! Grozna letnica! Tresi se, slovenski naprednjak, zlasti pa ti, slovenski Sokol! 1914, to je tvoj moment mori! Pa brez šale, prijatelj! Tako so sklenili generali rimske čukarije na svojem zadnjem romanju v Kamniku: da se do leta 1914 vniči zadnjega slovenskega Sokola. Če bi bil kateri tako trdovratnega življenja, da bi se upal pojaviti še v letu 1914, tisti bo na grmadi sežgal! Grozno! Grozno! Konec sveta se bliža! Leto 1914 ne bo nobenega Sokola, vse bo čuk. Framasoni bodo organizirani na katoliški podlagi; anarhisti bodo pri procesijah sveci nosili. In potem je lahko konec sveta, kajti takrat bo en hlev in en pastir. Pojdite raketom žvižgat, vsi vi nevedni preroki; preje pa se še potrudite do čukovskih generalov, ki vam bodo neovržen dokazali, da bo leta 1914 en hlev in en pastir, čemur sledi — konec sveta! Slovenski naprednjaki, slovenski Sokoli, delajte pokoro, dokler je čas!

+ Kranjca ne marajo več! — Slovenski potnik nam piše dne 30. avgusta t. l.: Ko me letos pot zanese v zdravilišče Preblau na Koroškem, kamor sem redno zahajal več let kot kopalniški gost, opazim, da veličastni smreka in krasnih tamošnjih nasadih, ki je prej nosila ponosito ime »Valvasor-Fichte«, tega imena ne nosi več. Tozadevno tablo so odstranili; tuje naj ne misli, da se tudi na Koroškem časti — Kranjca, čeprav je v časih teme spisal tudi znamenite stvari o Koroški. — Tudi značilno!

+ Štajerski »Lehrerbund« ima letos, kakor smo to že poročali, svoj glavni zbor dne 11. septembra t. l. v Gradcu. Razpravljalo se bode zgolj o materialnih zadevah učiteljstva. — Ker je slovensko učiteljstvo kot organizovana korporacija tudi član tega »Bunda«, zato naj ob letošnjem glavnem zborovanju krepko poudarja svoje zahteve ter odločno protestira proti temu, da bi se ga napram nemškemu gnojno zapostavljalo, kot doslej. Ob enem naj slovenski delegati glasno izrečejo svoje ogorčenje nad tem, da si je nek nemški učitelj v »Pädagogische Zeitschrift« — torej v »Bundovem« glasilu! — drznil izreči mnenje, da naj se ob regulaciji slovensko učiteljstvo manj upošteva in sicer zato, ker premalo uči — nemško. Če bi šlo po pravici, bi moralo biti že radi tega boljše plačano nego nemško, ker mu je poučevati v dveh jezikih. — Dalje ne govorimo! Organizovani slov. učitelji.

+ Celjska nemškutarja. Hans Woschnagg je grozno užaljen, ker so ga celjski nemškutarji prisilili, da je odložil deželnozborski mandat. Jezi ga to še toliko bolj, ker ne bodo mesto njega kandidirali kakšnega pristnega Nemea, marveč poturico dr. Ambroschitza v Celju. Je pač težko, dobiti na Spod. Štajerskem pristnega Nemea.

+ Renegat Woschnagg in slov. klerikaleci. Na očitanje »Nar. Dnevnika«, da klerikalna lista »Straža« in »Slov. Gospodar« zaradi denarja nista hotela ničesar priobčiti v zadevi Woschnagg — Aistrich, in da je v tej stvari posredoval dr. Vrstovšek, je le-ta odgovoril s popravkom, v katerem trdi, da ni bil on niti z Woschnaggom niti z navedenima listoma v nobeni zvezi. »Nar. Dnevnik« pozivlja dr. Vrstovška, da naj pove, ali je imel s Hans Woschnaggom kak politično konferenco, ali je ni imel.

+ Hans Woschnagg se je neizmerno potrudil, da ohrani sebi mandat, spodnještajerskim Nemcem pa blamažo. Z velikanskim aparatom se je na vse strani »uplivalo«. Mnogo pikantnega glede zapeljevanja priče je že prišlo, drugo še pride na dan. Še zanimivejša pa je, kako je Woschnagg s pomočjo raznih slovenskih posredovalcev skušal priti v slovenski tabor, da bi pustil Aistricha na cedilu. Dr. Vrstovšek se zdej krčevito brani, najbolj pa se je postavil tisti celjski »rodoljub«, ki je pisal anonimno pismo Woschnaggu, po čem bi se dalo podkupiti »Narodni Dnevnik«. Možakar, ki je to za celjske Slovence toli sramotno pismo pisal, nam je dobro znan. Koliko je to pot pričakoval provizije, doslej še nismo izvedeli. Igra se z ognjem!

+ O spomeniku septembrskim žrtvam. Pišejo nam: V izloženem oknu trdke Gričar in Mejač je razstavljen osnutek za spomenik padlim žrtvam po idejah Peruzzijevih. Govori se, da je ta že nekako določen, da se tudi vresniči. Nam se ne zdi prav, če se drugi konkurentje kar brevi manu od tekmovalca izključujejo in se jim ne da prilika, da pokažejo svetlo, kaj da znajo in premorejo. Naš nasvet meri na to, da razlože in razstavijo slovenski umetniki svoje tozadevne osnutke poleg Peruzzijevega, da si jih občinstvo ogleda in si napravi svojo lastno sodbo. K temu pripominjamo to-le: Očitanje, da bi bili drugi konkurentje kar brevi manu od tekmovalca izključeni, je popolnoma nevtemeljeno. »Združeni narodni odbor« je razpisal javno konkurencio v vseh večjih slovenskih listih ter določil rok, do katerega se naj določijo načrti, oziroma osnutki za spomenik. Na to konkurencio so slovenski listi opetovano opozorili umetnike. Na ta razpis so poslali odbor izmed slovenskih umetnikov osnutke samo Peruzzi, Zajec in Vrbanija. Izmed teh je bil vsprejemljiv samo Peruzzijev in sicer iz docela stvarnih razlogov. Ker ni kazalo razpisovati nove tekme, se je »Združeni narodni odbor«, v katerem so zastopniki obeh slovenskih strank, soglasno izrekel za Peruzzijev osnutek ter obenem sklenil, da se naj osnutek javno izloži in se s tem da občinstvu prilika, da se o načrtu izrazi in izpove svoje mnenje. Ako torej hoče kdo stvarno in objektivno oceniti osnutek, bo mu odbor zato gotovo hvaležen in slovenski listi bodo gotovo radi priobčili takšne ocene. Saj je pač »Združenemu narodnemu odboru« prav tako, kakor slovenski javnosti ležeče na tem, da se narodnim žrtvam postavi dostojen spomenik.

+ Imenovanje. Župnik v Trzinu, g. Fran Špental je imenovan za kanonika pri novomeškem kapitelju.

+ Priznanje. Članu prostovoljnega gasilnega društva v Metliki, g. Leopoldu Weissu, se je priznala častna svetinja za njegovo 25letno uspešno delovanje v gasilnem društvu.

+ Dovoljen državni prispevek. Poljedelsko ministarstvo je dovolilo občni Ježica za napravo vodovoda 34.800 K državnega prispevka.

+ Iz arheološke službe. Profesor na tukajšnji realki, dr. L. Gauby

je prestavljen na državno realko v Maribor; profesor Kuno Hočevar pride iz Kočevja na prvo državno gimnazijo v Ljubljani. Pravim učiteljem so imenovani: dr. C. Azman, dr. J. Lokar in dr. V. Šarabon, vsi trije na državni gimnaziji v Novem mestu.

+ Udeležniki III. narodno - radikalnega shoda v Ljubljani od 16. do 19. septembra, ki reflektirajo na prosto prenočišče, nujno opozarjamo, da se zglase čim najpreje na naslov: »Prosveta« v Ljubljani. S tem prihranijo nam mnogo dela in sebi eventuelne nepravilke.

+ Sklad Ciril - Metoda in Rossegjerjev sklad. Prejeli smo od znanega rodoljuba na deželi sledeče: »Zadnji čas opazam po slov. listih, da se število priglasev za Ciril - Metodov obrambni sklad nekako vedno manjša in da ona živahnost in požrtvovalnost, katere se je kazala od začetka, v naših vrstah pojenjuje. Ni dovolj, da samo začnemo kako stvar, tudi dokončati jo je treba in čim prej je gotov naš cilj, tem večji in hvaležnejši je uspeh našega dela. — Zavedni Slovenci! Nevarnost nemškega navala je vedno večja in le Vaša skrb bodi, da se želja po znanem mostu do sinje Adrije našim najhujšim smrtnim sovražnikom ne uresniči! Sklad teh slovanovžreč je že dosegel število 400 in tudi mi ne smemo spati! Slovenski denarni zavodi: posojilnice in hranilnice, občine, društva, druge korporacije kakor tudi posamezniki, vzbudite se in žrtvujte po svojih močeh za Ciril - Metodov obrambni sklad! Pokažimo že vendar enkrat, da se ne pustimo v enomer zasmejavati od svojega najhujšega nasprotnika, delajmo, žrtvuemo vse, pokažimo jim, da tudi mi trdno stojimo na braniku slovenskega ozemlja!« Prihranjemo v vsem besedam tega rodoljuba in le želimo, da bi se vsaj nekoliko zganili tudi oni, ki so do sedaj spali v boju za slovensko stvar, domovino in njen jezik spanje pravičnega, bolje nepravilnega.

+ Oropan Ciril in Metodov nabiralnik. Na stranišču »Narodnega doma« so našli včeraj navrtan in razbit nabiralnik družbe sv. Cirila in Metoda. Gostilničar, ki nabiralnik pogreša, naj se oglasi čimprej v družbini pisarni »Nar. dom« I. nadstropje), da napravimo prijavo na oblast. Zločin je izvršil brezdvomno kak drugorodni postopač, ki jih ne manjka v Ljubljani. Pri tej priliki znova opozarjamo vse, ki imajo družbine nabiralnike, naj jih izpraznujejo redno vsak mesec.

+ Nov odvnetnik v Postojni. G. dr. Ig. Janč odvnetniški kandidat v Gorici, se naseli jeseni kot odvnetnik v Postojni.

+ Metlika za družbo sv. Cirila in Metoda. Med najbolj marljive ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda prištevamo ono v Metliki. Ponaša se z lepim številom članic in uživa splošnih simpatij. Zadnja vesela je dala dražbi čistega prebitka 304 K. Zivele, plemenite rodoljubke!

+ Mladi rodoljubi so izročili družbi sv. Cirila in Metoda 14 K čistega prebitka, ki ga je dala veselica, katero so priredili preteklo soboto pri g. Bergantu. Pri tej veselici so se odlikovali deklaratorji, igra »Dva brata« se je morala celo dvakrat igrati. Končno je stopila na oder ljubka Slavka, ki je stara 3 leta in 5 mesecev, in je pozdravila vse udeležence s prisrčnim »živio!«. Obljubila pa nam je Slavka, da nastopi pri prihodnji predstavi kot pevka-solistinja. Hvala tem mladim rodoljubom, delujočim v zorni mladosti in v prospeh naši družbi, v obrambo in prosveto obmejnim svojim bratcem!

+ Ruski mladeniči o svojem bivanju na Slovenskem. Ruski mladeniči, ki jih je poslalo društvo »Ruskoje zerno« na slovenski zapad, da se izpopolnijo v kmetijstvu, imajo nalogo, redno poročati društvu o svojih doživljajih in utiskih. Nekaj izmed teh pism je društvo priobčilo v listu »Seljskij Vjestnik«, ki izhaja kot dnevnik v Petrogradu in je v prvi vrsti namenjen ruskim kmetovalcem. Tu čitamo tudi pisma, ki so jih pisali ruski mladeniči, ki se uče kmetijstva v Mali vasi pri Trebnjem na posestvu gosp. Treota, Pavel Klemenov, Ivan Kostrov in Jefim Veselev. V vseh teh pismih se izražajo z največjim priznanjem o stanju kmetijstva na Slovenskem ter naglašajo, da se čutijo pri gosp. Treotu in med Slovenci kakor doma. Ivan Kostrov piše v svojem pismu med drugim tudi to - le: »Vstajamo vsak dan ob 5. ter gremo brez odlaganja na delo. Ob 6. zjutraj dobivamo čaj in krompirjeve žgance. Ob 10. dopoldne nam prinese na polje kruha in vina. Opoldne se vračamo domov na obed. Vsak dan imamo drugo jed: krompir, fižol, žgance, kašo v mleku, ječmenovo kašo z mesom itd. Jemo lahko, kolikor hočemo. Popoldne ob 4. nam zopet prinese na polje kruha in vina. Večerja je ob 9. zvečer. Jedi so takšne, kakor popoldne. Kakor vidite, nimamo varoka se pritoževati, da bi

nas slabo hranili. Seveda, delati pa je nam treba, kakor ostalim delavcem. Sprva je nam bilo težko, a zdaj smo se že privadili. No, zato živimo po nedeljah in praznikih, kakor gospoda. Vsak praznik zahajamo v sosedne vasi, da se počujemo o življenju slovenskega kmeta. Vse se nam zdi tako čudno. Zemlje je tako malo, a vendar žive prekrasno. Vsega imajo dovolj. Hiše so vse zgrajene iz kamna, lepo pobeljene, sicer ne velike, a izredno čiste. Poleg hiše je hlev za živino in drvarnica. Na podu imajo vevnico in slamoreznico. Vse je v najlepšem redu, da je veselje pogledati. In če stopiš v kmetisko hišo, se ti srce topi veselja. Vse je urejeno tako, kakor je treba. Če bi videle naše žene, bi ne verjele, da je kaj takega mogoče v preprosti vasi. Niti pri naši gospodi ni takega reda. In kako prijazne znanjosti je taka kmetiska hiša! Vse hiše so naravnost zavite v zelenje, okrog njih se vije trta, pred hišami pa se razprostira cvetlični vrtič. Kako bi bil jaz vesel, ako bi bili pri nas v Rusiji kmetje v takem položaju... Pošiljam vam dve številki lista »Slovenski Narod«, kjer je tiskano poročilo o nas ruskih gojencih, ko smo se udeležili slovenske narodne slavnosti.« — Velezanimivo pismo Jefina Veseleva priobči »Slovenski Dom«.

+ Javna produkcija gojencev »Dramatične šole« je bila snovi v areni »Narodnega doma« ob prav dobri udeležbi. Na sporedu sta bili enodejanki »Brat Sokol« in »Bratranec« ter troje deklamacij. Vsa prireditve je volče — ne glede na nekatere hibe — uspela dobro in gre priznanje zlasti g. Nučiču, ki je vodil režijo, kakor tudi vsem drugim predstavljalcem, ki so vsak po svojih močeh in zmognostih pripomogli večeru do uspeha. Tempo pri prvi in tretji deklamaciji se nam je zdel prehitel. G. Peček nam je deloma znan že od prej. Marljiv in talentiran igravec je to, ki utegne postati še prav porabna moč za naše gledališče. Deklamacija se mu je prav posrečila, saj je pa snov bila res hvaležna za deklamacijo. Gdč. Zupančičeva je igrala v obeh enodejankah, tako tudi gdč. Pečnikova. Obe sta povoljno rešili svoji vloji. Omeniti nam je tudi obeh gg. Drenovec, ki sta pokazala veliko porabnost, z uspehom se jima pridružuje tudi g. Zeleznik. G. Kovarčič je igral Antona Koruzo prav zadovoljivo. Gdč. Rakarjeva, gg. Strukelj in Kovarčič so imeli manjše vloge in so storili iz njih, kar se je pač dalo. G. Nučiču so gojenci »Dramatične šole« poklonili v znak hvaležnosti primerno darilo.

+ Osuševanje barja v — vodi. Piše se nam: Konaj osušeni Gruberjev prekop je že zopet pod vodo. Vsled neprestanega deževja je Ljubljanska ječa močno narasla. Barjani so baje že v soboto dopoldne zahtevali, da se zatvornica odpre. To se je v soboto večer tudi zgodilo. Odprli so jo na celi črti. Neki gospod, ki je bil tisti večer priča naraščanja vode pri Štepanjskem mostu, pripoveduje: Okrog 1/4 na 10. ponoči začujem v gostilni pri mostu neko šumenje. Aha, voda prihaja, smo dejali. Grem ven in res vgledam kako drvi voda preko struge nizdoli. Vedno več in več. Sprva sem mislil, da je to samo pritok od klavnice, ali da se je spotoma kak provizoričen jez pretrgal. A ko se je pojavljalo vedno večje šumenje in drvenje, smo bili prepričani, da voda prihaja iz odprte zatvornice. Začele so plavati sprva posamezne deske, podlage za želez. tir in druga ropotija. Krog 11. ure je bila struga že skoro polna. Izkopani jarki so se začeli rušiti, semtertje je pokalo, a kar naenkrat se pridrve leseni žlebi, ki so služili za odvajanje vode. Kar eden za drugim so šli. Nekaj se jih je zagozožilo ob mostniščih, potem je parkrat zahreščalo, mislili smo, da se podira most, no ali končno smo videli, da gre cela procesija žlebov in desk hitro z vodo naprej. Nekaj časa so jih Ogri poskusili lovit, a vedno naraščajoča voda jim je kmalu vse poskuse zabranila. Ostali so le spodnji žlebi. Vse drugo je obviselo deloma v Fužinah, deloma v Mostah. Tir ni poškodovan. Dva nalozena voza sta zdrčala, pa sta se vendar ustavila.

+ Zmali nemškutarski razgrajanje Hans Jainschigg, ki je prav rad spravljel slovenske novice za inštalaterska dela, jo je baje odkrnil v Ameriko sreče iskat, ker so bili po septembrskih dogodkih izostali skoro vsi slovenski odjemalci in naročniki.

+ Lepa šulvereinska slavnost. Dne 29. t. m. se je vršila pod zastavami frankfurterije nekaka šolska veselica slaboglasne šulvereinske šole v Sevnici. Kričalo in hajlalo se je, da je bila groza. Tudi balončke so spuščali v zrak. Tak balonček je priletel čez Savo na Kranjsko v Dolenji Boštani ter goreč padel na slamnato streho hiše posestnika Martina Kuharja. Da niso ognja hitro pogasili, bi bila lahko cela vas pogorela. Stvar je natančno zandarmerija na Radni. Bomo videli kaj bo. Natančnejši po-

ročilo o tej provokatorični veselici bi nam dobro došlo.

Z manevrov na Koroškem se nam piše: Pošteno nas pode po hribih in dolinah. Časih kar po pasje, dasi so med nami tudi že priletni ljudje. Ko smo že vsi utrujeni, da se še komaj pokonci držimo, pa moramo po menažo še na komando »antreten — Laufschritt«. Tako se še z živino ne dela. Seveda se govori z nami tudi »po domače«, to se pravi, upijejo na nas kot na živali. Res »najlepši stan soldaški stan...« — Več rezervistov.

Župnik v Dornbergu na Goriškem, slavnoznani Lovro Juvančič-Točobran, je bil zopet obsojen pred sodiščem v Gorici. Dne 15. t. m. je nekoga razžalil v Dornbergu. Dobil je za to globo 20 K. Pred dvema letoma je bil Točobran kaznovan z enako globo, ker je kruto žalil dve dami v cerkvi.

Socijalni demokratje na Goriškem so imeli v nedeljo v Gorici zborovanje, na katerem so postavili kandidate za splošno kurijo pri bilžnjih deželnozborskih volitvah. Ti kandidati je so: **dr. Henrik Tuma**, odvetnik v Gorici, **A. Vrčon**, trgovec v Skriljah na Vipavskem in neki **Marija** iz Nabrežine.

Sokolska slavnost v Št. Andrežu pri Gorici v nedeljo je uspeša v vsakem oziru ugodno. Udeležba je bila velika, Sokolov pa je prikorakalo v Št. Andrežu mogočnega četa. To je nekaj drugega, kakor pa čukarija. Št. Andreški Sokol je lahko ponosen na svojo prvo prireditelja. Zverinski čuki so vedeli že naprej, da bo Sokolska slavnost v Št. Andrežu lepa, zato pa so hoteli delati sitnosti. Starosti Sokola v Št. Andrežu, bratu Zavadlavu so pisali grozljivo dopisnico, v nedeljo pa so hoteli delati neke nemunosti pri prireditvi, pa so jo morali sramotno odkuriti. Terseglavova organizacija rodi samo divjstvo.

Pripravnica za srednje šole v Kobaridu. S tem šolskim letom prične pouk na novi pripravnici v Kobaridu v tolminskem okraju. Prostora bo za 50 učencev. Ta je peta slovenska pripravnica na Goriškem.

Smrtno obsodbo je potrdilo kasačjsko sodišče na ničnostno pritožbo proti smrtni obsodbi pred gorisko poroto v slučaju 23 letnega Antona Nanuta iz Št. Andreža pri Gorici. Nanut je namreč iz ljubosumnosti ustrelil svoje dekle, Marijo Pavlin, in se sebe smrtnonevarno ranil. Porotna obravnava je vzbudila v Gorici svoj čas veliko senzacijo, ker so nekateri porotniki med razpravo spali. Pravorek porotnikov je bil od navzočega občinstva izživljan. Sklep kasačjskega sodišča vzbuja sedaj veliko iznenadenje v Gorici sami, posebno pa v Št. Andrežu.

Iz deželne bolnice. Veljavni predpisi: Bolniki se sprejemajo redno ob delavnih dneh od 8. zjutraj do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih pa od 8. do 12. dopoldne. V zelo nujnih slučajih se sprejemajo bolniki ob vsaki uri. Bolnike se sme obiskovati vsak dan od 12. do 3. popoldne. Mrtvašnica je odprta od 12. do 2. popoldne, vhod poleg nje. Splošni predpisi: Jedil in pijače se ne sme donesati bolnikom. Pse seboj jemati je prepovedano. Razvrstitev oddelkov: Kirurški označen je s št. 1 (na levi), Medicinski označen je s št. 2 (na desni), Ginekološki in porodnični označen je s št. 3 (na desni), Dermatološki označen je s št. 4 (na levi), Okulistični označen je s št. 5 (na levi), Infekcijski označen je s št. 6 (na levi), Oddelke za živčne bolezni in bolezni na duhu označen je s št. 7 (na levi). — Ravnateljstvo deželnih dobrodelnih zavodov.

Stavka. V Pulju stavkajo mizarški pomočniki, ker jim delodajalec nečesto zvišati plače.

Lov na divje koze bo od 30. avgusta do 4. septembra 1909 na kamniških planinah in sicer od Grintovca do Ojstrice in po predgorju, na kar se opozarjajo slovenski turisti.

Težke poškodbe je dobil v nedeljo ponoči tržaški fakir Viktor Cernovic. Prerezan ima trebuh, da mu silijo čreva ven, pa tudi na prsih ima dve teški poškodbi. Kako je Cernovic dobil poškodbe, neče povedati.

Lep zakonski mož. Na tržaško rešilno postajo je prišla v nedeljo Marija Currellch s teško rano na licu. Obleka ji je bila tako strgana, da je vse viselo od nje. Pravila je, da jo je tako zdelal njen mož, ki je bil radi uboja že na 10 let ječe obsojen.

Samomord sodnega pristava. V Novski na Hrvaškem se je sodni pristav Josip Mudrovčič s kuhinjskim nožem tako osuval po prsih, da je drugi dan umrl. Vzrok: prepir z ženo.

Mrtvo so našli dne 26. t. m. 44-letno samsko dnarico Marijo Žemov, slunujočo v Mevškem na Gorenjskem. Domneva se, da je pri iskanju zdravilnih korenin padla tako nesrečno z neke strmine, da si je ubila črepanjo.

Napad pri Celju. Kovač Etorijan Šribar se je vračal iz Vojnika domov. Ko pride do Wobnerja, padeta iz koruze dva strela. Pogumni

Šribar gre pogledat v koruzo, tam pa ga napadejo štirje moški, ga vržejo na tla, pretepejo in slednjič še žepe preiščejo. Šribar trdi, da so bili napadalec bolj obledi, in da so gotovo čakali kakega drugega Slovence.

Ulom. V nedeljo popoldne krog ene ure so neznanj tatovi ulomili vrata, nahajajoča se v veži hiše št. 11 v ulici Cassa di Risparmio v Trstu in vdrlj v skladišče trdnice Mario Torresella. Ukradli so 15 cinkovih vrčev, napolnjenih z oljnatimi barvami in 12 K gotovine.

Izpraznjena srednješolska mesta. Od 21. do 29. vel. srpana so bili izdani sledeči razpisi: **Ravnateljsko mesto:** Eger (g., 8. IX.), Mähr. Weiskirchen (g., 8. IX.). — **Moderna filologija:** Pardubice (r., D. Fr., 5. IX.). — **Zgodov.-zemljepisje:** Iglava (g., 8. IX.). — **Matem.-fiz. skupina:** Dunaj XIII. (real. g., M. Nl., 5. IX.). — **Suplemente** za pol. leto 1909/10. (prošnje se vložijo pri ravnateljstvu):

Dunaj V. (r., D. Fr. in Mat. Geom., 8. IX.), Gradec (II. r. H., 5. IX.), Sternberg (r., Fr. D., 8. IX.), Beljak (g., Ng. m. nl. 5. IX.) Dunaj II. (II. r., D. Fr. 5. IX.), Celovec (r. C. m. nl. [ng.]), Ljubno (g., D. I. gr., 9. IX.), Mähr.-Schönberg (g., L. Gr. d., 8. IX.) Kranj (g. 8. IX.). — Kratice in znaki kakor navadno.

Mesto suplenta za zemljepis in zgodovino s slovenskim in nemškim učnim jezikom je spopolniti na gimnaziji v Kranju. Prošnje je treba vložiti do 4. setembra pri ravnateljstvu.

Električna železnica. Zadnjič smo v našem listu kritizirali, da so z vozov ljubljanske električne železnice zginile orijentacijske table. Zahtevali smo samoslovenskih. V zadnjih dneh pa so se pokazale na vozovih zopet stare dvojezične table. Za tako postopanje vodstva električne železnice ne najdemo drugega imena kot: infamija. Apeliramo na merodajne činitelje, da napravijo vendar še enkrat konec nesramnosti ravnateljstva električne železnice. Ali se ne da slavnemu ravnateljstvu res na noben način dopovedati, da v Ljubljani ne eksistira noben »Rathausplatz«?

Prijetno zabavo so si zadnjo nedeljo privoščili nekateri ljubljanski prijatelji narave in njenega vžitka v grozupeljskih in šmarskih gozdovih. Večja družba, prav dobro z brešnom otovorjena, je namreč šla nad šoje, ki so se začele dreti po naših lepih logih. Sezona se je sicer stoprav pričela, vendar pa je bil uspeh izredno zadovoljiv. Lov sam na sebi ni naporen, ima mnogo mikavnosti in kdor ga je poskusil, mu ostane zvest še za drugikrat, zlasti ker se na takem lovu prav dobro pridele požirek vinca rujnega in grizljaj mesa. — Videti je, da se bo tudi ta vrsta sporta med nami vdomačila.

Izgubil se je zlat manšetni gumb s smaragd in biserom. Pošteni najditelj naj ga odda v našem uredništvu.

Pobegnil je danes dopoldne od dela iz gramozne jame 44letni prisiljenec Anton Murenc, rodom iz krškega okraja.

Kolesar s samokresom. V soboto zvečer je prišel na Valvazorjevem trgu k policijskemu stražniku neki čevljarški pomočnik ter mu naznanil, da ga je hotel neki čevljarški mojster s kolesom povoziti. Takoj nato se pripelje tudi ovajenec ter se začne z ovaditeljem pripraviti naposled pa seže v žep po samokresu in z njim ustrelj v tla. Da to ne ostane za kolesarja brez posledice, je razumno.

Kri ohladil si je v nedeljo popoldne v Ljubljani delavec Venceslav Mažek, ko je na Poljanskem napisu nekoliko okajen zaspal in so ga njegovi tovariši zbudili, je skočil pokonci ter planil v Ljubljano in jo preplaval. Na drugi strani so ga prijeli vojaki in izročili stražniku.

V deželno bolnišnico so večeraj pripeljali delavca Frana Kronfolga iz Litije, ki si je zlomil pri delu desno nogo. Tudi 15letnega Frančiška Kosca iz Dolenje vasi pri Rakeku so pripeljali v bolnišnico, ker mu je padlo drevo na desno nogo ter mu jo zlomilo.

Sirovina. Ko je v soboto popoldne peljal mimo mitniške čuvajnice v Slomskovi ulici hlapec Mengiške zaloge piva Alojzij Janežič prazne sode, je mitniški čuvaj zahteval od njega boletu. Ta pa mesto, da bi mu jo bil pokazal, je udaril službenega organa z bičem po glavi ter mu izbil čepico. Ko je šel paznik na to za njim in to pri vhodu na dvorišče znova zahteval, je prišel sirovinecu na pomoč še njegov tovariš ter preprečil uradno postopanje. Oba se bodeta morala zagovarjati pri dežel. sodišču zaradi hudodelstva javnega nasilstva.

Ukraden je bil lep čoln, katerega dobi lastnik pri gosp. Merkenhallerju na Zaloški cesti št. 36.

Uradne vesti. Dne 13. septembra 1909 ob 9. uri dopoldne se bodo prodajale v porotni dvorani e. kr. deželne sodnije v Ljubljani razne lovške puške in samokresi. — Dne 20. septembra 1909 bo pri okrajni sodnji v Kostanjevici dražba zemljišča

vlož. št. 80 kat. obč. Bregana s hišo, mlinom na 6 tečajev itd. cenjeno na 15.102 K. Najmanjši ponudek znaša 10.068 K.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvorja odpeljalo v Ameriko 20 macedoncev, 10 Hrvatov in 6 Slovencev. V Buchs je šlo 25. v Heb 10. v Beljak pa 5 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Načelnikova žena g. Marija Schrayrjeva je izgubila denarnico z bankovcem za 10 K in nekaj drobiža. — Šolska učenka Milena Govekarjeva je izgubila črn dežnik. — Kleparjeva žena g. Valerija Šusteršičeva je izgubila zlat poročni prstan. Na južnem kolodvoru so bile izgubljene, odnosno najdene 3 palice, par manšetov z gumbi, deški havelok, površnik, usnjata mapa in zavitek blaga (cajg). — Krojačeva žena Neža Falatova je našla poročni prstan. Ga. dr. Pesjakova je izgubila zlato zapestnico.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. Glasom tedenskega izkaza je bilo v Ljubljani od 15. do 21. avgusta rojenih 19, umrlih pa 23 oseb. V splošnem je bilo zdravstveno stanje jako povoljno.

Zaklako se je v mestni klavnici od 15. do 22. avgusta 95 volov, 4 krave, 2 bika, 117 prašičev, 215 telet in 57 kostrunov. Upelajo se je 1 prašič, 9 telet in 539 kg mesa.

Krasno jabolčno evetje je nam poslala nadučiteljica hčerka gospica Minka Vreze iz Ribnega pri Bledu. V tem času je to res nekaj redkega.

Obisk keramiških tovarnarjev v Ljubljani. Da ne bo zmot, konstatiramo z ozirom na poročilo o tem obisku, da sta soimetelja firme in opekarne Vidic & Co. gg. Anton Dečman in Ivan Ogorelec.

Celotni orkester Slovenske Filharmonije koncertira jutri v hotelu »Tivoli« od 5. do polu 8. ure zvečer pod vodstvom koncertnega mojstra g. Markuzzija, in od 8. do 10. pod vodstvom kapelnika g. Talicha. Vstop prost.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča

Mlad ropar. Letos na Telovo zvečer je srečal 24 let stari France Rakar, delavec v Zagorju na poti med Ponovičem in Mačkovo postelju Jožefa Čebela iz Brezovice, ki se je vračal popolnoma trezen iz Litije. Pri sebi je imel Čebel 10 K 54 v denarja, štiri prazne vreče in ročno torbo, ter je šel za Savo proti domu. Pozdravil je obdolženca, ki se mu je zdel nekoliko pijan in je po poti prekljinal ter šel svojo pot naprej. — Nenadoma ga zagrabi od zadaj Rakar za vrat in ga sune z nogo pod kolena, da je padel. Na to mu poklekne na prsi, ga prime z desno roko spredaj za vrat, z levico mu pa zamaši usta ter zakriči nad njim: »Denar sem ali pa smrt.« — V tem mučnem položaju je napel vso svojo moč, nakar se mu je posrečilo roparja odvaliti od sebe. Ker ga pa ta le ni izpuštil, valila sta se po vestnem obrežju na bližnji travnik. Tam je ležal Čebela na Rakarju, in ker je ta uvidel, da mu ne bode kos, ugriznil je Čebela v kazalec leve roke, nakar je ta odskočil in zbežal gologlav v Moškovo k Gašperju Krlhikarju, kateremu je ves dogodek povedal. Oba sta se podala na kraj napada, ker so ležali na tleh vreče, ročna torba in klobuk, obdolženec jo je pa med že popiljal. Rakar, ki ima že več predkazni, tajl da bi bil grozil Čebeli s smrtjo, in trdi, da sta se le radi tega kaj ruvala in prepirala s Čebelo, ker ga je ta s »smrkovcem« zmerjal. Porotniki so vprašanje glede ropar zanižali, pritrtili pa vprašanju glede lahke telesne poškodbe, na kar je sodišče Rakarja obsodilo v smislu § 411. k. z. na teden dni zapore.

Mladi pohotnež. Proti 18 let staremu kovaškemu pomočniku A. Premku v Ljubljani se je vršila tajna razprava zaradi hudodelstva posilne nečistosti in oskrumbe, katero je uganjal s tremi nedoraslimi solaricami. — Porotniki so zanižali vprašanje glede spolnega posilstva, potrdili pa vprašanje glede hudodelstva oskrumbe. Premk je bil obsojen v 8-mesečno teško ječo.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Priliko je znal porabiti. Ivan Sopčič, ključarski pomočnik iz Metlike, ki je delal pri vodovod. instalaterju Jakobu Babniku v Ljubljani. Dne 32. junija t. l. delal je z nekim drugim pomočnikom pri neki novi stavbi, kjer je bil navzoč tudi njegov mojster. Ta je svojo suknjo slekel in jo obesil v kuhinji prvega nadstropja. V žepu se je nahajala denarna listnica z vsebino 110 K. Sopčič se je odstranil z izgovorom, da gre po cigarete, v resnici pa je šel v kuhinjo ter si prilastil ves znesek. Še tisti dan so opazili pri njem večje število bankovcev. Sopčič, ki ima zaradi tatvine predkazni, je bil obsojen na 13 mesecev teške ječe.

Dober dan si je hotel napraviti. Alfonz Zaruba, dninar iz Ljubljane, ki je bil že nešteto krat zaradi tatvine

predkaznovan. Zadnja leta se je nekoliko poboljšal in je služil kot dninar pri tukajšnjem trgovcu Josipu Leuzu. Ta ga je poslal h »Gospodar-ski zvezi« z nekim pismom, v katerem je prosil 100 K predujema. Poslujoči uradnik je utaknil bankovec za 100 K v kuverto, jo zalepil in izročil Zarubi z naročilom, da to izroči gospodarju. Obdolženec, ki je vse to videl, se je pa takoj podal v gostilno, raztrgal tam kuverto in si prilastil denar, kar sam odkrito priznava. Obsojen je bil na 2 leti teške ječe.

Sprijen sin. Kočar France Jugovic se je v gostilni Jožefa Blaganje v Stari loki sporekel s svojim sinom Francetom. Očitil mu je lahkomišljenost in zapravljivost, ker je isti dan precejšnjo vsoto denarja zaigral. To je sina raztogotilo, da je pograbil steklenico za pivo in jo vrgel v očeta, katerega pa ni zadel. Nato je zagnal v njega še posodo za užigalice ter ga je na glavi lahko poškodoval. Zgrabil je po drugi steklenici, da bi jo zagnal v očeta, a mu jo je iztrgal Blaž Pleštenjak, katerega je udaril s kozarcem po roki. Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece ječe in na 20 K denarne globe.

Aretaciji se je uprl. Janez Rode, železniški kovač v Spod. Šiški, ko je bil v nedeljo, dne 13. junija t. l. popoldne nekoliko vinjen. Na Tržaški cesti je došel delavca Rudolfa Janežiča in Jožefa Habjana. Ker je deževalo in ni imel dežnika, hodil je nekoliko časa z njima, končno se pa sprl. Potegnil je svoj nož in mahal proti Janežiču, katerega bi bil gotovo poškodoval, da ni ta s svojim dežnikom udarce odbil. To pa je Rodeta tako razkačilo, da mu je dežnik iz rok iztrgal in mu ga popolnoma razbil. Po stražniku in njegovem pomočniku aretovan, skušal je pobegniti, končno se je pa s silo uprl, suval in mahal okoli sebe. Proti stražnikovu pomočniku se je izrazil: »Čakaj, tebi bo že kri tekla!« Obsojen je bil na eno leto teške ječe.

Razne stvari.

*** Dolga roka avstrijska.** Češki list v Pragi »Venkov« piše, da je zunanji urad avstrijski pozval čenstohovsko policijo, naj v kolikor mogoče delikantni obliki zasleduje, kaj bo tam počel praški župan dr. Groš, ki je bil s češkim izletom na ruskem Poljskem. Rуска policija je res ugodila želji in je pridno opazovala češko ekspedicijo v Varšavi in v Čenstohovu. — Kakor je videti, leži gospodu ministru Aerenthalu češko-poljsko pobratimstvo zelo v želodu.

*** Umor.** Dne 24. t. m. sta se nastanila v hotelu Franca Bucherja v 9. okraju na Dunaju nek moški z mladim dekletom. Drugi dan okrog 9. ure je mož odšel, ne da bi se vrnil. Čez pol ure so pogledali v njegovo sobo, kjer so našli dekleta s prereznim vratom. Dognalo se je, da je bil mož ključavničar pri državni železnici, Adolf Gröger, deklica pa rudarjeva hči, Karolina Zeller. Gröger je pustil pismo, v katerem trdi, da si tudi sam konča življenje.

Književnost.

— **»Rudeči smeh«**, ta prezna-menita knjiga Leonida Andrejeva, je že izšla in velja 1 K 40 v, s pošto 10 v več.

— **»Mali lord«**, krasni roman, po katerem je spisana, znana igra istega naslova, ki se je igrala z največjim uspehom tudi na slovenskem odru, izide prihodnji teden v slovenskem prevodu.

— **Dr. Niko Županič**, naš rojak, ki deluje v »Narodnem muzeju« v Belgradu, je spisal več znanstvenih razprav, ki so pred kratkem izšle v posebnem izdanju. Omenjamo tu tale dela: 1. »Critica o staroj slovenskoj kulturi«. Separatno izdanje »Srbskega književnega glasnika«. Belgrad 1909. 2. »Mišlj o fizioetnologiji«. Separatno izdanje »Prosvetnega Glasnika«. Belgrad 1909. 3. »Izveštaj o antropološkem i arheološkem proučavanju Srba u Kranjskoj«. Godišnjak »Srbske kraljevske akademije«. Belgrad 1909. — Dr. Niko Županič si je s svojimi deli pridobil ugledno ime v naučnem svetu. Ali zanj ni nikjer mesta v domovini?

Telefonska in brzajavna poročila.

Deželnozborska volitev v dolenskih mestih.

Ribnica, 31. avgusta. Tu je dobil Višnikar vseh 71 oddanih glasov.

Črnomelj, 31. avgusta. Višnikar je dobil 62 glasov, 5 glasovnic je bilo praznih.

Ribnica, 31. avgusta. Do sedaj je bilo oddanih za sodnega nadsvetnika Frana Višnikarja 267 glasov. Izid volitve v Metliki do sedaj ob 3. še ni znan.

Črnomelj, 31. avgusta. Višnikar dobil 62 glasov, pet listov praznih.

Novo mesto, 31. avgusta. Višnikar 54 glasov, 3 neveljavni.

Višnja gora, 31. avgusta. Višnikar 9 glasov.

Kostanjevica, 31. avgusta. Višnikar 23 glasov, 1 glasovnica neveljavna.

Krško, 31. avgusta. Višnikar 48 glasov, 2 neveljavna.

Razpust krajnih šolskih svetov.

Borovlje, 31. avgusta. Celovško okrajno glavarstvo je razpustilo krajni šolski svet v Selah, ker ni hotel sprejemati nemških dopisov. Za komisarja je imenovalo nekega nemškega tovarniškega uradnika iz Bajtiš.

Dunaj, 31. avgusta. Vlada name-rava razpustiti krajni šolski svet v Poštorni, ker je dal na razpolago prestore za češko privatno šolo.

Mešetar dr. Glonbinski.

Dunaj, 31. avgusta. V prostorih poljskega kluba je imel danes dr. Glonbinski konferenco s poslancema Udržalom in dr. Šusteršičem. Konferenca je veljala političnemu položaju. Dr. Glonbinski je informiral Udržala in dr. Šusteršiča o razpoloženju med vladnimi strankami in o razpoloženju vlade same, dočim sta ta dva poslancema njega poučila o razpoloženju med obstrukcionisti. Konferenca je bila bolj informativnega značaja. S to konferenco pa dr. Glonbinski ni stopil v stiko s »Slovansko Enoto«, ker bi sicer pri tem posvetoivanju morali biti navzoči tudi predsedniki drugih, v »Slovanski uniji« se nahajajočih klubov.

Češko - nemška pravna pogajanja.

Dunaj, 31. avgusta. Pogajanja med češkimi in nemškimi poslanci pri ministrskem predsedniku baronu Bienenrthu prične se prihodnji teden. Vse kaže na to, da se bodo ta pogajanja izjalovila.

Proti udeležbi pri spravi pogajanjih.

Praga, 31. avgusta. »Narodni List« priobčujejo uvodnik, o katerem pozivajo češke poslance, naj se z ozirom na protičeške izgrede na Nižje Avstrijskem ne udeležijo češko-nemških pravih pogajanj pri ministrskem predsedniku baronu Bienenrthu.

Odoved katoliškega shoda.

Dunaj, 31. avgusta. Osrednji odbor za prireditev katoliškega shoda razglašja, da je primoran z ozirom na sedaj vladajoče razmere VII. avstrijski katoliški shod odgoditi na ugodnejši čas.

Parlamentarna komisija mladočeške stranke.

Praga, 31. avgusta. Predsednik izvrševalnega odbora mladočeške stranke dr. Škarda sklicuje parlamentarno komisijo svoje stranke na sejo dne 2. septembra. S strani državnih poslancev se te seje udeležijo: dr. Pacak, dr. Fiedler in Mastalka.

Moravski deželni zbor.

Brno, 31. avgusta. List »Moravska Orlice« javlja, da bo moravski deželni zbor sklican sredi meseca septembra na daljše zasedanje.

Poskušen atentat na vlak.

Zagreb, 31. avgusta. V nedeljo je odkrilo društvo »Bratje hrvatskega zmaja« spominsko ploščo pesniku Petru Preradoviću o njegovem rojstnem kraju, v Grabrovici. Tej slavnosti je prisostvovalo mnogo gostov iz Zagreba. Ko so se z vlakom vračali domov, so neznanci poskusili pri Klostru izvršiti atentat na vlak. Položili so namreč na železniški tir ogromen kamen. Vlakovodja je k sreči opazil skalo, z velikim naporom ustavil vlak ter s tem preprečil nesrečo.

Vstaja v Albaniji.

Belgrad, 31. avgusta. Po poročilih iz Makedonije je položaj v Albaniji skrajno kritičen. Število vstavev narašča od dneva do dneva. V pokrajini med Prištino in Prizrenom do črnogorske meje je izbruhnila pravcata vstaja. Proti upornikom, ki zahtevajo zopetno uvedbo šeriata, je bil poslan Djavit paša. V bližini Ipeka je prišlo med vojaki in vstasi do spopada. Izgube na obeh straneh so občutne. Iz Soluna in Skoplja pošiljajo neprestano nove voje proti Ipeku.

Abdul Hamid zblaznel?

Pariz, 31. avgusta. »Matin« javlja iz Soluna baje iz povsem zanesljivega vira, da je odstavljeni sultan Abdul Hamid zblaznel.

Izvid gda. dr. Josipa Parsa, praktičnega zdravnika

na Dunaju.

Gospodu J. Serravallo

v Trstu.

Prijazno mi poslana preiskunja Valera Serravallova kina-vina s šelenom mi je povodom neke rekonvalence po influenci prišla prav v dobro in, bom ta Val isdelek v primernih slučajih to volkrat red porabil.

Na Dunaju, 29. oktobra 1909.

Dr. Josip Para.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 28. avgusta 1909.

Tona			
Pšenica za oktober 1909	za 50 kg	K 1359	
april 1910	50 kg	K 1349	
za okt. 1909	za 50 kg	K 960	
Koruzna za maj	za 50 kg	K 712	
Oves za oktober 1909	za 50 kg	K 732	

Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

avgust	cas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	Vetrovi	Nebo
30	9. sv.	729.8	16.0	brezvetr.	pol. obl.
31	7. aj.	729.8	15.6	sl. svzhod	oblačno
	2. pop.	728.5	20.3	sl. jug	

Srednja večerajša temperatura 17.5, norm. 17.1. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Usakdanje, snajenje, zob 3
Odolom je podlaga za leso in
zdrave zobe.
Okus Odola je slastno osvežljiv.

Spretnega pisarja
sprejme 3217-1
notar DETIČEK v Celju.

Registrirana blagajna
(amerikanski sistem)
se ceno prodaja pri Fr. Igluš, Ljubljana, Mestni trg. — Ravnotam se sprejme takoj
blagajničarka

Veliko presenečenje!
75.000 parov čevljev. 3218
4 pari čevljev za samo 8 kron.
Ker je več velikih trgovc postavilo plačila, so mi poverili, da velik oddelek čevljev še daleč pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam vsakomur 2 para moških, 2 para ženskih čevljev iz trnega ali rjavega usnja s kapicami, galosirane, za zavezovanje, z močno zbitimi usnjenimi podplatmi, najnovjše oblike. Za naročitev zadostuje dolgost. Vsi 4 pari za samo 8 K. Po povzetju razpošilja centralna razpošiljalnica čevljev
J. Gelb Novi Sandec šte. 182.
Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Za boljšo hišo z gostilno in trgovino z mešanim blagom na Notranjskem, ob državni cesti, se išče
15 do 17letno

deklico
zmožno slovenskega in nemškega jezika. Prednost imajo sirote brez staršev. Plača po dogovoru.
Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3220

Sukna
in modno blago za obleke
priporoča firma 3219-1
Karel Kocian
trgovina za sukno
v Humpolcu, Češko.
Trgovniško ceno. Vseori izbrano.

Trgovski pomočnik
prva moč, izurjen v slovenski in slovaški, dober prodajalec, dobi v 6 tednih službo pri trgovcu v Ljubljani. 3205-2

Mizarstvo
na vedno silo se zaradi smrti poslovnika takoj prodaja. 14
Podrobnosti: A. Mauer, Bled.

Opremljena soba
s posebnim vhodom
se odda takoj ali pozneje.
Vpraša se: Nova ulica šte. 5, vrata 3. 3193

trgovski pomočnik ali pomočnica
Dobro izurjen 3209-1
se sprejme takoj.
Jos. Baudaž
trgovina z mešanim blagom v Kamniku pri Gorici na Primorskem.

Kontoristinja
inteligentna, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, vajena strojepisja, se sprejme.
Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3210-1

hrano in stanovanje
se sprejmeta
2 deklici ali 2 manjša dijaka.
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Dva krojaška pomočnika
sprejme takoj I. N. Potočnik v Kamniku. 3218-1

Trgovina jestvin
dobro vpeljana, sredi mesta tržaškega, se ceno prodaja radi družinskih razmer.
Ponudbe pod „št. 137“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3215-1

Preklic.
Podpisani Simon Francelj, istočar vina v Sp. Domžalah, preklicujem vse besede, ki sem jih govoril o vinu g. Antona Müllerja, trgovca z vinom v Stobu, češ, da je vino ponarejeno in pobarvano. 3216
Obžalujem te nepremišljene besede, prosim odpustitve in se zahvaljujem g. Antonu Müllerju, da mi je odpustil kazni.
V Kamniku, 28. avgusta 1909.
Simon Francelj.

Razpisuje se služba
kontorista
pri podružnici Agro-Merkurja v Trstu. — Reflektanti morajo snati korespondirati v slovenskem, laškem in nemškem jeziku. Plačilo po dogovoru. Nastop takoj.
Prošnje s dokazili na Agro-Merkur, osrednja posredovalnica in prodajalna druga v Ljubljani, Janz Trdinova ulica 8. 3197-2

mesočna soba
se odda takoj
enemu ali dvema gospodoma.
Natančneje, Sv. Jaka ob nabrežju 3180 3 št. 17, I nadstropje.

Kupim dobro ohranjene sode za vino
od 15 do 25 hektolitrov.
Naslov se isve pri upravništvu „Slov. Naroda“. 3131-4

Stružilni stroj
(Hobelmaschine)
malo rabljen, 32 cm širok, se ceno prodaja. 3201-2
Poisve se pri S. Praprotniku, mizarju v Ljubljani, Jenkova ulica.

2 trgovska pomočnika
eden starejša, eden mlajša moč,
blagajničarka
in **učenec**
se sprejmejo
v trgovino mešane stroke
s 15. septembrom ali pozneje.
Jv. Razboršek, Šmartno pri Litiji.

Zahtevajte brezplačne polizkušnje!
Presenetljivo hitro!
Čisti vse kovine
POLO
najboljše tekoče
kovinsko čistilo.
Dobiva se povsod!

Razpis službe.
Pri mestni občini ljubljanski popolniti je v stanju mestne policijske straže s 1. prosincem 1910 mesto

stražniškega nadzornika
s prejemki XI uradniškega činovnega razreda, to je z letno plačo 1600 K, dejalnostno doklado 504 K in pa s petere triletnicami po 200 K ter s pravico do službene opreme.
Zahteva se od prosilcev:
1. avstrijsko državljanstvo;
2. neomadeževano dosedanje življenje;
3. telesno in duševno zdravje ter slasti poklicu primerna zunanost;
4. starost pod 40 leti;
5. da so deslužili vojaške in dosegli najmanj šaržo četovodje;
6. znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi;
7. dokazilo o dovršeni nižji gimnaziji, nižji realki ali kakem drugem kolektornem zavodu iste vrste ali vsaj popolni meščanski šoli s dobrim vspehom;
8. dokazilo o znanju vseh za stražniško-uradniško službo potrebnih teoretičnih in praktičnih ved, tedaj slasti vseh za javno varstveno, za javno nadzorovalno in za javno-redovno službo obsežnejših zakonov in predpisov, o čemer je pa tudi napraviti pred namestitvijo preskusni izpit.
Namestitev je najprvo začasna; po enoletnem zadovoljivem službovanju postane dotičnik definitivni.
Praviloma kolekovane in s potrebnimi prilogami opremljene prošnje vložiti je najkasneje
do 21. septembra 1909
pri predsedniku mestnega magistrata.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 24. avgusta 1909.
Župan: Ivan Krubar, l. r.

lokal v najem
ki bi sadostoval za zalogo moka
Anton Polanc
valjčni mlin v Radočah pri Zidanem mestu.

Kavarna „Ilirija“
Ljubljana, Kolodvorske ulice 22
je vsak dan :
vso noč odprta
ter se tople priporoča slavnemu občinstvu. 3008-5

Proda se
vsled nagle smrti lastnika mehanična
mizarska delavnica
na vedno silo v zelo prometnem kraju na Gorenjskem
Pojasnila daje pisarna Blazija Kamenčka v Ljubljani, Sedalske ulice št. 4. 2982-9

SODI
prav močni za vino pripravljeni, en del od žganja, v obsegu
od 1 56-70 od 1 180-250
„ 100-120 „ 250-450
„ 120-180 „ 500-700
nadalje sodi z vratici od 800, 900, 1100, 1200, 1500, 1800, 4000 in 5000 i se dobe po prav nizki ceni pri trdkih
M. Rosner in drug
v Ljubljani 593 89
polag Koslerjeve pivovarne.

Edina tvornica:
Fritz Schulz juv.
Akt.-Ges.
Eger i. B.
1915-5

Išče se spreten kletar
zmožen tudi sodarskih del, močan in star od 25-30 let 3145 4
Prijava do 15. septembra na zalogo vina Rossi v Zagorju.

Zaloga koles
Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emajliranje, poniklanje ter popravila
10 solidno in ceno. 2954
Karel Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Prodaja sodov.
Novi in rabljeni sodi različnih velikosti za transport in za zalogo in sicer za vino in žganje se najceneje po ugodnih plačilih pogojih in tudi v komisiji zalogo oddajo pri firmi
Schwarz & Fabian, Buda-Pešta VII., Erzsébet-körút 35, telefona 116 27.
Najcenejši vir za producente in preprodajalce.
Posredovalcem nagrada!
Strogo napreden abiturijent-prosto-voljec želi dobiti 3149-3
stalno službo.
Kdo, pove uprav. „Slov. Nar.“

Prodaja se pod ugodnimi pogoji in s nizko ceno
enonadstropna hiša
na Seln pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20. 2596-23
Poisve se v pisarni dr. Frana Poška, odvetnika v Ljubljani, Star trg št. 30.

Nad 25 let dobro idoča
pekarija
v lepem kraju na Gorenjskem, kjer je tudi letovišče in pride 800 do 1000 tujcev na leto, se da takoj pod zelo ugodnimi pogoji v najem.
Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „Pekarija“ 3179 2

Trgovski pomočnik
mlad, krepak, popolnoma izvešan železninske špecerijske in manufakturne stroke želi premeniti službo do 15. septembra.
Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3164 2

Notarski kandidat
z nekoliko prakse
išče službe.
Vstop takoj. Gre odnesno tudi na Primorsko, Štajersko ali Koroško.
Cenjene ponudbe s navedenimi pogoji naj se blagovnelijo poslati pod „Ljubljana 1909“ pošto ležeče Ljubljana, glavna pošta. 3189-2

Prodaja sodov.
Novi in rabljeni sodi različnih velikosti za transport in za zalogo in sicer za vino in žganje se najceneje po ugodnih plačilih pogojih in tudi v komisiji zalogo oddajo pri firmi
Schwarz & Fabian, Buda-Pešta VII., Erzsébet-körút 35, telefona 116 27.
Najcenejši vir za producente in preprodajalce.
Posredovalcem nagrada!
Strogo napreden abiturijent-prosto-voljec želi dobiti 3149-3
stalno službo.
Kdo, pove uprav. „Slov. Nar.“

Trgovski pomočnik
prva moč, izurjen v slovenski in slovaški, dober prodajalec, dobi v 6 tednih službo pri trgovcu v Ljubljani. 3205-2

Mizarstvo
na vedno silo se zaradi smrti poslovnika takoj prodaja. 14
Podrobnosti: A. Mauer, Bled.

Opremljena soba
s posebnim vhodom
se odda takoj ali pozneje.
Vpraša se: Nova ulica šte. 5, vrata 3. 3193

trgovski pomočnik ali pomočnica
Dobro izurjen 3209-1
se sprejme takoj.
Jos. Baudaž
trgovina z mešanim blagom v Kamniku pri Gorici na Primorskem.

Kontoristinja
inteligentna, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, vajena strojepisja, se sprejme.
Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3210-1

hrano in stanovanje
se sprejmeta
2 deklici ali 2 manjša dijaka.
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Dva krojaška pomočnika
sprejme takoj I. N. Potočnik v Kamniku. 3218-1

Trgovina jestvin
dobro vpeljana, sredi mesta tržaškega, se ceno prodaja radi družinskih razmer.
Ponudbe pod „št. 137“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3215-1

Preklic.
Podpisani Simon Francelj, istočar vina v Sp. Domžalah, preklicujem vse besede, ki sem jih govoril o vinu g. Antona Müllerja, trgovca z vinom v Stobu, češ, da je vino ponarejeno in pobarvano. 3216
Obžalujem te nepremišljene besede, prosim odpustitve in se zahvaljujem g. Antonu Müllerju, da mi je odpustil kazni.
V Kamniku, 28. avgusta 1909.
Simon Francelj.

Razpisuje se služba
kontorista
pri podružnici Agro-Merkurja v Trstu. — Reflektanti morajo snati korespondirati v slovenskem, laškem in nemškem jeziku. Plačilo po dogovoru. Nastop takoj.
Prošnje s dokazili na Agro-Merkur, osrednja posredovalnica in prodajalna druga v Ljubljani, Janz Trdinova ulica 8. 3197-2

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Del. glavnica K 2.000.000. Poslovalna ulica šte. 2. Rezervni fond K 200.000.
Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Oslavcu. Podružnica v Trstu. 14-99
Priporočila prometa zunanjskih strok II. izdaje k izbranih dne 6. septembra 1909. Cena K 5-50.
Sprejema vloge na knjižke in na debeli račun ter na 4 1/2 % obrestih od dne vloge po št. 10

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Del. glavnica K 2.000.000. Poslovalna ulica šte. 2. Rezervni fond K 200.000.
Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Oslavcu. Podružnica v Trstu. 14-99
Priporočila prometa zunanjskih strok II. izdaje k izbranih dne 6. septembra 1909. Cena K 5-50.
Sprejema vloge na knjižke in na debeli račun ter na 4 1/2 % obrestih od dne vloge po št. 10

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Del. glavnica K 2.000.000. Poslovalna ulica šte. 2. Rezervni fond K 200.000.
Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Oslavcu. Podružnica v Trstu. 14-99
Priporočila prometa zunanjskih strok II. izdaje k izbranih dne 6. septembra 1909. Cena K 5-50.
Sprejema vloge na knjižke in na debeli račun ter na 4 1/2 % obrestih od dne vloge po št. 10